

**Nevladina organizacija
Fond za Mikro razvoj, Beograd**

**IZVEŠTAJ O IZVRŠENOJ REVIZIJI
FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA ZA PERIOD
OD 1. JANUARA DO 31. DECEMBRA 2005. GODINE**

**Nevladina organizacija
Fond za Mikro razvoj, Beograd**

S A D R Ž A J

	<i>Strana</i>
Izveštaj ovlašćenog revizora	<i>1</i>
Bilans stanja	<i>2</i>
Bilans uspeha	<i>3</i>
Napomene uz finansijske izveštaje	<i>4-22</i>

NEVLADINA ORGANIZACIJA
"FOND ZA MIKRO RAZVOJ", BEOGRAD

IZVEŠTAJ OVLAŠĆENOG REVIZORA

1. Izvršili smo reviziju finansijskih izveštaja – Bilansa stanja sa stanjem na dan 31. decembra, 2005. godine i Bilansa uspeha za period od 1. januara do 31. decembra 2005. godine, Nevladine organizacije "Fond za Mikro razvoj", iz Beograda.

Finansijski izveštaji su sastavljeni u skladu sa uputstvima za finansijsko izveštavanje mikrofinansijskih institucija, izdatim od strane "Consultative Group to Assist the Poorest" (CGAP U skladu sa gore navedenim uputstvom godišnji finansijski izveštaji su sastavljeni po principu naplaćene realizacije. Pod tim se podrazumeva da se promena priznaje u momentu naplate odnosno plaćanja, a ne u trenutku njenog nastajanja.

Navedeni finansijski izveštaji prikazani su na stranama 2 i 3. Rukovodstvo "Fonda za Mikro razvoj" je odgovorno za podatke prikazane u finansijskim izveštajima. Naša odgovornost je da na osnovu izvršene revizije, izrazimo mišljenje o finansijskim izveštajima.

2. Reviziju smo izvršili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije i uputstvima definisanim u priručniku za eksternu reviziju mikrofinansiskih institucija, izdatom od strane "Consultative Group to Assist the Poorest" (CGAP), koji nalažu da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se u razumnoj meri uverimo da finansijski izveštaji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja. Ispitivanje dokaza je integralni deo revizije, koji se vrši na osnovu provere uzoraka kojima se potvrđuju iznosi i informacije iskazane u finansijskim izveštajima. Revizija uključuje i ocenu primenjenih računovodstvenih načela, značajnih procena koje je izvršilo rukovodstvo, kao i sveukupnu ocenu finansijskih izveštaja, a sve to u cilju da bi se obezbedila solidna osnova za izražavanje mišljenja ovlašćenog revizora. Smatramo da smo revizijom koju smo izvršili obezbedili dovoljnu osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

3. Prema našem mišljenju finansijski izveštaji **istinито i objektivno**, po svim materijalno značajnim aspektima, prikazuju finansijsko stanje Nevladine organizacije "Fond za Mikro razvoj", iz Beograda na dan 31. decembra 2005. godine i rezultate njegovih aktivnosti za period od 1. januara do 31. decembra 2005. godine, u skladu sa a uputstvima za finansijsko izveštavanje mikrofinansiskih institucija, izdatim od strane "Consultative Group to Assist the Poorest" (CGAP).

Beograd, 10. mart 2006.

Direktor

Bogoljub Aleksić,
Ovlašćeni revizor

NEVLADINA ORGANIZACIJA - "FOND ZA MIKRO RAZVOJ", BEOGRAD

1. Osnivanje, upravljanje i aktivnosti

1.1. Osnivanje i upravljanje

Nevladina organizacija "Fond za Mikro razvoj", (dalje u tekstu Fond) osnovana je kao Udruženje Građana 23. januara 2001 godine i registrovana kod Saveznog Ministarstva Pravde u skladu sa važećim Zakonom.

Od 1997 godine Danski savet za izbeglice (dalje u tekstu DSI) je vršio implementaciju programa za osamostaljivanje u Srbiji – u početku direktno a od 2001 godine preko ovlašćenog predstavnika Fonda za Mikro razvoj (dalje u tekstu Fond). Od 2001 obim aktivnosti Fonda se progresivo širio u postepeni process ka samostalnom poslovanju.

12. decembra 2003. godine DSI i Fond su potisali memorandum o razumevanju u kojem je definisan proces prenosa implementacije programa osamostaljivanja sa DSI na Fond.

U skladu sa pomenutim Memorandumom posle završetka procesa prenosa aktivnosti, Fond je preuzeo u potpunosti upravljanje i vlašništvo nad aktivnostima "programa osamostaljivanja" od DSI i poslovao kao samostalna organizacija od 1. januara 2004. godine.

Sedište Fonda je u ulici Kneginje Zorke 11a u Beogradu. Na dan 31. Decembra 2005 godine, Fond je imao otvorene regionalne kancelarije u sledećim gradovima: Niš i Užice.

Upravni odbor je najviše upravljačko telo Fonda i čini ga četiri članova sa pravom glasa. Upravni odbor predstavlja Predsednik. Nadležnosti Upravnog odbora su definisane Statutom. Izvršni direktor podnosi izveštaj Odboru i glasa samo kada je broj glasova članova Odbora izjednačen. Uloga Upravnog odbora je da kontroliše rad, daje smernice, predlaže izmene i pomaže u rešavanju stratejskih pitanja. Nadzorni odbor je nezavisno kontrolno telo koje podnosi izveštaj Odboru. Nadzorni odbor predstavlja savetnika Odboru bez prava glasa.

Rukovodstvo čine: Izvršni direktor – Milena Gojković, Finansijski menadžer, Kreditni koordinator, Menadžer opštih i kadrovskih poslova i dva Regionalna menadžera.

Fond ima dvadesetjednog zaposlenog.

1.2 Aktivnosti i fondovi

Fond podržava poboljšanja u socijalnom i ekonomskom životnom standardu ekonomski aktivnih i siromašnih ljudi u Srbiji. Ciljne grupe fonda uključuju: izbeglice, interno raseljene osobe i male preduzetnike. Mali preduzetnici predstavljaju ciljnu grupu u cilju pokretanja sopstvenog posla ili proširenja postojećeg pri čemu Fond pruža podršku u oblasti proizvodnje, zanatstva, usluga i poljoprivrede.

Tokom 2005 godine, Fond je obavljao sledeće aktivnosti:

I Mikrokreditne aktivnost

Izvori sredstava za za mikro kreditni program potiču od inicijalnog kapitala za kreditiranje dobivenog kao grant od sledećih donatora:

- > Visoki komeserijat za izbeglice Ujedinjenih Nacija (u daljem tekstu UNHCR)
- > Danska međunarodna pomoc za razvoj (u daljem tekstu DANIDA)
- > Međunarodni komitet Crvenog Krsta (u daljem tekstu ICRC)

U 2005. godini ugovori o preuzimanju revolving fonda i prelaska u vlasništvo Fonda, sa svakim od pomenutih donatora su potpisani (sa UNHCR-om 2. februara, sa DANIDA-om 8. aprila i sa ICRC-om 31. maja).

U 2005. godini Fond je plasirao 2,227 kredita.

II Stručno usavršavanje uz pomoć donatora UNHCR u 2005. godini.

1.3. Mikrokreditni program

Tokom 2005 godine u procesu izdavanja kredita klijentima Fond je saradivao sa Komercijalnom Bankom A.D., Beograd. Fond je potpisao "Komisioni ugovor" sa Komercijalnom bankom ad Beograd koji je u potpunosti u skladu sa zakonskom regulativom propisanom od strane Narodne Banke Srbije, koja se odnosi na poslove kreditiranja.

Komisioni ugovori se operativno sprovode na sledeći način:

- > Fond je otvorio račun za specijalne namene puštanja i otplate kredita ("Komisioni račun");
- > Mikrokrediti se puštaju u tečaj iz finansijskih izvora Fonda
- > Fond procenjuje i odobrava izdavanje mikrokredita i potom dostavlja spisak odobrenih kredita Komercijalnoj Banci A.D.;
- > Komercijalna Banka A.D. Zaključuje ugovor sa korisnikom kredita i plasira mikrokredite u svoje ime ali za račun Fonda;
- > Korisnik kredita otplaćuje kredit preko banke a na Komisioni račun;
- > Fond ima obavezu da prati otplate odobrenih kredita.

Do zaključenja ugovora sa Komercijalnom bankom ad Beograd Fond je izdavao kredite preko Meridijan Banke ad Novi Sad (posle zaključenja ugovora samo su otplate izdatih kredita išle preko računa ove banke). Fond je trenutno u procesu gašenja aktivnosti puštanja kredita u tečaj preko Meridijan Banke ad Novi sad. Ugovor o kreditnim aktivnostima sa Meridian Bankom ad Novi sad je sklopljen dana 24. septembra 2003. godine. Operativni problemi koji su nastali prilikom puštanja u tečaj kredita preko Meridian banke ad Novi Sad stvorili su dodatne neočekivane troškove na teret Fonda.

Svi krediti se puštaju u tečaj samo preko računa u banci i sve uplate rata moraju se izvršiti na račun u banci. Nisu dozvoljene finansijske transakcije u gotovini između kreditnih oficira i klijenata.

1.4. Opis donatora i programa

1.4.1. Mikrokreditni program

Mikrokreditni program omogućava finansijsku pomoć preduzetnicima koji imaju mogućnosti i ideje da započnu sopstveni, ili da razviju postojeći posao i da ga dovedu na nivo samoodrživosti. Program omogućava korisnicima neprestani pristup sredstvima a sve u cilju jačanja započetih poslovnih aktivnosti i potpuno osamostaljivanje.

Tokom 2005. godine, mikrokreditni program se realizovao kroz sledeće projekte:

- > Pomoć za Lokalno zbrinjavanje/Samoodrživost za izbeglice i interno raseljena lica u Srbiji, Program stručnog osposobljavanja finansiran sredstvima UNHCR – a
- > Krediti za finansijsko aktiviranje siromašnih stanovnika u Srbiji finansiran sredstavima DANIDA;
- > Krediti koji su prvobitno bili namenjeni pružanju prilika ekonomski nezaštićenim interno raseljenim licima finansiran sredstvima ICRC – a;

Pomoć za Lokalno zbrinjavanje/Samo održivost za izbeglice i interno raseljena lica u Srbiji, Program stručnog osposobljavanja je finansiran od strane UNHCR-a i baziran je na Ugovoru potpisanom 2. Februara 2005. godine između UNHCR-a i Fonda. Ovaj Ugovor sadrži i Aneks E koji se odnosi na Ugovor o prenosu vlasništva nad sredstvima mikro kreditnog programa. Na osnovu ovog Ugovora o prenosu vlasništva nad sredstvima Fond dobija sva prava na vlasništvo i korišćenje sredstava Revolving fonda mikro kreditnog programa. Odgovornost Fonda je da koristi revolving sredstva samo za potrebe mikrokreditnih aktivnosti, i da podnosi izveštaj UNHCR-u koji će sadržati opis i finansijski izveštaj o statusu programa za sledeće dve pune kalendarske godine.

Ukupan iznos Revolving kreditnog fonda prenetog u vlasništvo Fonda iznosio je Dinara 67.329.178 (USD 1.100.510 po kursu Dinara od 61,18 za 1 EUR). Ovaj fond u sebi sadrži sredstva koja su već naplaćena i stavljena na poseban račun Fonda u banci (koji se odnosi na sredstva UNHCR-a) i ostalih sredstava koja se odnose na naplatu potraživanja po kreditima puštenih u tečaj.

Kreditni za finansijsko aktiviranje siromašnih stanovnika u Srbiji finansiran sredstavima DANIDA baziran je na ugovoru o prenosu sredstava potpisanom 2. aprila 2005 godine između DSI i Fonda (ovaj ugovor je stupio na snagu 1. januar 2005. godine. U skladu sa ovim ugovorom DSI je preneo vlasništvo nad sredstvima (Kreditni fond i Fizička sredstva) Fondu. Vrednost prenetog Kreditnog fonda iznosio je EUR 745.461 (iznos je definisan u EUR-ima u skladu sa ugovorom). Ovaj iznos sadrži osnovni iznos početnog kapitala kreditnog fonda od EUR 651.550 plus neraspoređenja kamata i osnovni prihod ostvaren od aktivnosti kreditiranja.

Kreditni koji su prvobitno bili namenjeni pružanju prilika ekonomski nezaštićenim interno raseljenim licima finansiran sredstvima ICRC – a puštanje u tečaj ovih kredita je u skladu sa ugovorom koji je potisan 31. maja 2005. godine o prenosu revolving fonda potpisanog od strane ICRC i Fonda. Na osnovu tog Ugovora ICRC je predao revolving fond Fondu. Odgovornost fonda je da koristi sredstva tog fonda samo za kreditiranje mikrokreditnih aktivnosti i da kvartalno podnosi opisni i finansijski Izveštaj o aktivnostima programa za period juni 2005 – maj 2008 ICRC-u. Ukupna vrednost sredstava prenetih u vlasništvo Fonda iznosi EUR 181.500 (brojke su izražene u EUR-ima kako je predviđeno Ugovorom.

1.4.2. Osnovne karakteristike kredita

Kredit se puštaju u tečaj i otplaćuju u dinarskim iznosa primenom EUR kao indekne valute. Fond je svoje kredite klasifikao u sledeće tri grupe:

a) Kredit - CLASSIC

Kredit koji se odobravaju za sledeće aktivnosti:

- već započete poslove
- razvoj novih poslova

Iznos kredita:

- minimalni 200 EUR
- maksimalni 10.000 EUR

Iznos odobrenih kredita je progresivan – prvi odobreni kredit može biti u iznosu od 200 EUR do 1.200 EUR dok svaki sledeći kredit može biti 50% veći od prethodno odobrenog kredita. Korisniku sa oznakom „Zlatan klijent“ može biti odobren kredit u iznosu većem od 4.050 EUR.

Kredit se odobravaju na:

- prvi kredit do 12 meseci
- ponovljeni krediti do 24 meseca

Otplata kredita – prva rata otplate kredita dolazi na naplatu posle mesec dana. Oplata kredita se vrši mesečno.

Obezbeđenje kredita – obezbeđenje otplate kredita se vrši raznim instrumentima obezbeđivanja koje korisnici pribavljaju u raznim oblastima poslovanja. Najčešći vid obezbeđenja kredita su sledeća dokumenta:

- Jednu blanko menicu potpisanu od strane dva žiranta
- Administrativnu zabranu

b) Kredit - LIGHT

U saradnji sa ICRC-om Fond odobrava mikro kredite posebnim grupama ljudi – najsiromašnijim IRL sa Kosova.

Kredit koji se odobravaju za sledeće aktivnosti:

- već započete poslove
- razvoj novih poslova

Iznos kredita:

- minimalni 200 EUR
- maksimalni 1.000 EUR

Na osnovu Odluke donete 19.jula 2005. godine iznos ponovljenog kredita može biti veći od 1,000 EUR.

Kredit se odobravaju na:

- prvi kredit do 12 meseci

Na osnovu Odluke donete 19.jula 2005. godine otplata ponovljenog kredita može biti do 18 meseci.

Otplata kredita – prva rata otplate kredita dolazi na naplatu posle mesec dana. Oplata kredita se vrši mesečno.

Obezbeđenje kredita – da bi se olakšao pristup kreditima za siromašne korisnike i da bi se proces podnošenja zahteva za davanje kredita pojednostavio posebni instrumenti obezbeđenja kredita se koriste prilikom odobravanja ove vrste kredita. U ove svrhe se koriste takozvani „soft“ instrumenti obezbeđenja, što podrazumeva da podnosilac kredita ne treba da poseduje dokaz o vlasništvu nad imovinom već samo jednu blanko menicu potpisanu od strane dva žiranta i administrativnu zabranu.

c) Kredit - SATELITTE

Iznos kredita: maksimalni 500 EUR

Kredit se odobravaju na: 4 do 5 meseci

Obezbeđenje kredita blanko menica potpisana od strane novog žiranta i/ili administrativna zabrana ili menica potpisana od strane firme u kojoj je korisnik zaposlen.

Korisnici – korisnici koji su otplatili polovinu ili više od polovine već uzetog kredita a i dalje im je potreban kredit u manjem iznosu kako bi započeli/proširili postojeći posao.

1.4.3. Usluge razvoja biznisa – Program stručnog osposobljavanja

Cilj stručnog osposobljavanja finansiran od strane UNHCR-a je da unapredi obrazovne i/ili stručne kvalifikacije polaznika (izbegla lica/interno raseljena lica i domaća zajednica) i time poveća njihove mogućnosti zapošljavanja na lokalnom tržištu radne snage ili u okviru njihove samostalne delatnosti. Samozapostavljanje može biti realizovano kroz kreditni program Fonda ili u okviru privatnog/društvenog sektora, često u kompanijama gde pripravnici stiču stručno usavršavanje

2. Osnov za sastavljanje finansijskih izveštaja

2.1. Računovodstvene politke

Prikazani finansijski izveštaji pripremljeni su u skladu sa Disclosure Guidelines for Financial Reporting by Microcredit institutions (Uputstvo za finansijsko izveštavanje Microkreditnih institucija) koje je objavio Consultative Group to Assist the Poorest (CGAP). Ova uputstva predstavljaju norme koje se dobrovoljno prihvataju i koje je preporučila grupa donatora. Ako neka institucija ne ispuni sve norme navedene u uputstvu to ne znači da institucija ili njeni finansijski izveštaji krše neku pravnu normu, računovodstvenu normu ili standard izveštavanja.

2.2. Osnova sastavljanja finansijskih izveštaja

Finansijski izveštaji Fonda su pripremljeni na osnovu priliva i odliva novčanih sredstava. Prema ovom načelu transakcije se evidentiraju u momentu priliva (knjiže se kao prihod) ili odliva novčanih sredstava (knjiže se kao trošak) a ne u momentu njihovog nastanka.

Fond koristi „Sistem za praćenje kredita“ (LTS) koji je MIS sa osnovnim ciljem da obezbedi informacije vezane za kreditni portfolio uključujući:

- identifikaciju klijenta
- iznos puštanja u tečaj
- uslove kredita kao što su kamatna stopa, zatezna kamata, ročnost
- plan otplate kredita – iznos i vreme
- iznos i vreme primljenih otplata
- iznos i starosna struktura kašnjenja otplata
- stanje kredita u opticaju

Neki od podataka koji se prikupljaju u LTS odlaze direktno u računovodstveni sistem i sistem finansijskih izveštaja kao što je iznos puštanja u tečaj, otplata, kamate, zatezne kamate, ponovno odobravanje kredita, dok neki odlaze samo na indirektan način kao što su kašnjenja otplata koja se koristi za procenjivanje rezervisanja u računovodstvenom sistemu. Ovi podaci se obelodanjuju u finansijskim izveštajima u okviru sledećih pozicija: Stanje neotplaćenih kredita (bruto i neto iznos), Finansijski prihodi, Rezervisanja za gubitke po kreditima. EUR predstavlja indeksnu valutu u LTS-u koja se koristi za preračun svih transakcija vezanih za mikrokreditne aktivnosti.

2.3. Valuta izveštavanja

Finansijski izveštaji Fonda su pripremljeni u EUR dok je funkcionalna valuta Dinar. Shodno tome iskazano finansijsko stanje i rezultat po ovim finansijskim izveštajima ne treba smatrati u potpunosti usaglašenim sa finansijskim stanjem i rezultatom koji bi bili prikazani u funkcionalnoj valuti.

U skladu sa računovodstvenom politikom Fonda kupovni kurs (EUR:CSD) koji je važio na dan transakcije je korišćen za obračun svih transakcija naznačenih u Dinarima tokom godine. Ovo se odnosi na evidentirane transakcije u LTS koje su objašnjene u Napomeni 2.2.

Neke pozicije u Bilansu uspeha kao što su Operativni troškovi, Finansijski troškovi, kao i prihodi i rashodi koji se odnose na aktivnosti programa stručnog usavršavanja, i tome slično naznačeni u dinarima su iskazani u EUR. Iznos u EUR je dobijen primenom prosečnog kursa 1EUR:82.9425 Dinara preračunatog od strane Fonda (iznos kupovnog kursa koji važi zadnjeg dana svakog meseca je podeljen na 12).

NEVLADINA ORGANIZACIJA - "FOND ZA MIKRO RAZVOJ", BEOGRAD

Neke pozicije u Bilansu stanja naznačene u dinarima su iskazane u EUR. Iznos u EUR je dobijen primenom kupovnog zvaničnog kursa važećem na dan bilansa stanja 1EUR:85.2425 Dinara. Ovaj kurs je takođe primenjivan na preračun iznosa u dinarima koji se odnose na In-kind projekat i kursne razlike nastale po osnovu naknada i poreza kod Meridian banke.

2.4. Uporedni podaci u finansijskim izveštajima

Iznosi u finansijskim izveštajima za prethodnu godinu su bili iskazani u EUR valuti. Za svrhu iskazivanja uporednih podataka u Bilansu stanja su preračunati u dinarsku protivvrednost, korišćenjem važećeg kupovnog kursa 1EUR:CSD78.6473, a uporedni podaci prikazani u Bilansu uspeha su preračunati korišćenjem prosečnog kursa 1EUR:CSD72,7913 preračunatog od strane Fonda (iznos kupovnog kursa koji važi zadnjeg dana svakog meseca je podeljen na 12).

3. Pregled najznačajnijih računovodstvenih politika

3.1. Finansijski prihodi

Finansijski prihodi se odnose na: kamate na kredite, zatezne kamate, kamate na tekuća sredstva, povraćaj troškova, prihodi od povraćaja za otpisane kredite. Ovi prihodi se priznaju u momentu njihove naplate.

3.2. Rezervisanje za gubitke po osnovu kredita

Rezervisanje za gubitke po osnovu kredita predstavlja troškove koji su vezani za stvarne ili očekivane gubitke po osnovu kredita. Rezervisanje za potencijalne gubitke po osnovu kredita prikazani su odvojeno od ostalih troškova u Bilansu uspeha. Po pravilima Fonda, krediti čija otplata kasni više od 180 dana se otpisuju.

3.3. Operativni i finansijski troškovi

Operativni i finansijski troškovi predstavljaju sve troškove koji su vezani za nastale prihode iz poslovanja, tj finansijske prihode i sprovođenje aktivnosti Fonda. Njih čine troškovi vezani za zaposlene, renta, PTT troškovi, usluga, ostali administrativni troškovi, porezi, bankarski troškovi nastali i plaćeni u tekućem obračunskom periodu. Alokacija svih operativnih troškova prema donatorima prikazana je u Bilansu uspeha.

3.4. Donacije

Primljene donacije za programe Razvoja biznisa kroz samoosposobljavanje (onih koji se ne odnose na mikro kreditne programe), kao i zavisni troškovi nastali po tom osnovu se iskazuju posebno, nezavisno od prihoda i troškova nastalih prilikom obavljanja mikrokreditnih aktivnosti iskazani su u Bilansu speha, tako da prihodi i rashodi nastali prilikom obavljanja mikrokreditnih aktivnosti mogu biti jasno definisani.

3.5. Krediti

Bruto kreditni portfolio u opticaju predstavlja iznos kredita koji su pušteni u tečaj ali nisu otplaćeni ili otpisani. Neto portfolio u opticaju, tj. krediti iskazani u iznosu preostale glavnice umanjene za ispravku vrednosti za potencijalne gubitke. Politika rezervisanja za gubitke je opisana u Napomeni 3.6.

Kreditni se izdaju u dinarskoj protivvrednosti ugovorenog iznosa u stranoj valuti (EUR), koristeći važeći kupovni kurs na dan puštanja u tečaj. Otplate kredita su takođe u dinarskoj protivvrednosti ugovorenog iznosa anuiteta u stranoj valuti (EUR), obračunate primenom važećeg kupovnog kursa na dan transakcije.

3.6. Rezervisanja za potencijalne gubitke po osnovu kredita

Rezervisanje za potencijalne gubitke po osnovu kredita priznaje se kao trošak, koji ide na teret prihoda i umanjuje vrednost kreditnog portfolija.

NEVLADINA ORGANIZACIJA - "FOND ZA MIKRO RAZVOJ", BEOGRAD

Metod za merenje portfolio rizika je „Starosna struktura portifolia u riziku“ koji se generiše iz sistema za praćenje kredita. MDF određuje rezervisanje za gubitke po osnovu kredita na kraju fiskalne godine kao što se vidi iz Finansijskih izveštaja. Rezerva se određuje korišćenjem procentualno izraženih očekivanih gubitaka u odnosu na starosnu strukturu. Kredit je u kašnjenju onog trenutka kada se planirana rata ne uplati na vreme. Procenti za izračunavanje očekivanih gubitaka zasnivaju se na analizi istorijskih podataka o kretanjima kredita u kašnjenju koju je izvršilo rukovodstvo.

Iznos ispravke vrednosti kredita je prikazan odvojeno u Bilansu stanja da bi utvrdio moguće buduće gubitke po kreditima tako da je realno prikazana vrednost kreditnog portifolia.

Saldo ispravka vrednosti se povećava za trošak dodatnih rezervisanja. Troškovi vezani za stvarne ili očekivane gubitke po osnovu kredita prikazani su posebno od ostalih troškova u Bilansu uspeha.

Kredit se dele u sledeće klase zavisno od broja dana u kašnjenju. Fond obračunava ispravku vrednosti za gubitke po osnovu kredita prema sledećoj politici:

Broj dana kašnjenja	Procenat
1-30	5.00%
31-60	25.00%
61-90	50.00%
90-180	75.00%
>180	100.00%

Na osnovu iskustva iz prethodnih perioda Fond je definisao procenat koji su iskazani u tabeli, a koji se koriste za obračun ispravke vrednosti kredita.

Kredit je u kašnjenju ako nije izvršena uplata rate u roku dospeća rate prema ugovoru. Da bi kredit koji je u kašnjenju dospelo u status za otpisivanje mora da prođe 180 dana.

3.7. Oprema

Nabavke opreme u toku godine evidentiraju se po nabavnoj vrednosti. Obračun amortizacije je vršen primenom proporcionalne metode, primenom godišnjih stopa koje se utvrđuju na osnovu procenjenog korisnog veka upotrebe sredstava.

3.8. Subvencija

Subvencije su prikazane kao procenjen dodatni trošak koji bi nastao u slučaju da te subvencije nisu postojale. Fond iskazuje sve subvencije u Bilansu uspeha ispod neto operativnih prihoda.

Bilans stanja**4. Gotovina i tekući računi kod banaka**

Gotovinu i tekući računi kod banaka koju je Fond imao na raspolaganju na dan 31 Decembra 2005 se odnosi na. Fond je imao otvorene dinarske tekuće račune kod Komercijalne banke ad Beograd i Meridian banke ad Novi Sad.

Računi kod banaka	EUR
Računi kod banaka koji se odnose na kreditne aktivnosti	21,472
Računi kod banka za puštanje u tečaj i otplatu kredita	8,876
UNHCR (Komercijalna banka)	6,992
DANIDA (Komercijalna banka)	1,346
ICRC (Komercijalna banka)	538
Ostali računi kod banaka koji se odnose na kreditne aktivnosti	1,324
UNHCR (Komercijalna banka)	266
DANIDA (Komercijalna banka)	96
ICRC (Komercijalna banka)	235
DANIDA (Meridian banka)	723
ICRC (Meridian banka)	4
Račun kod banke namenjen prenosu sredstava (Komercijalna banka)	11,272
Račun kod banke namenjen sredstvima programa Stručnog osposobljavanja	45
Ukupno	21,517

Prikazani iznosi u EUR predstavljaju protivvrednost sredstava u Dinarima, obračunatu primenom važećeg kupovnog kursa na dan Bilansa stanja

Iznos od EUR 11.272 koji je iskazan u okviru pozicije račun kod banke namenjen prenosu sredstava predstavlja iznos otplate kredita izvršen u poslednja četiri dana u 2005. godini (kao što je naznačeno u slipu za plaćanje), ali se on evidentira u izveštaju bake izdatom u 2006. godini.

5. Krediti u opticaju

Neto stanje kredita u opticaju iskazano u Bilansu stanja na dan 31. decembra 2005. godine, iznosi EUR 2.003.653 i odnosi se na:

Donator	Bruto vrednost kredita	Ispravka vrednosti	Neto vrednost kredita
	EUR	EUR	EUR
UNHCR	1,071,265	(17,020)	1,054,245
DANIDA	756,105	(8,621)	747,484
ICRC	204,468	(2,544)	201,924
<i>Ukupno</i>	2,031,838	(28,185)	2,003,653

Bruto vrednost kredita u opticaju predstavlja stanje glavnice kod Fondovih klijenata na dan 31. Decembra 2005 godine. Fond koristi sistem za praćenje kredita (LTS) i EUR valutu kao indeksnu valutu za sve obračune stanja glavnice i za sve transakcije u vezi sa kreditima. Svi ugovori sa Fondovim klijentima od 1. Januara 2004 godine imaju deviznu klauzulu u EUR valuti.

Rezervisanje za kreditne gubitke je obracunaska kategorija i predstavlja rezervisanja sredstava za potencijalne otpise kredita .

Iskazani iznosi u EUR-ima su dobijeni u LTS i uključeni u Finansijske izveštaje.

NEVLADINA ORGANIZACIJA - "FOND ZA MIKRO RAZVOJ", BEOGRAD

5.1. Promene na stanju glavnice kredita tokom 2005 godine

	UNHCR	DANIDA	ICRC	Total
	EUR	EUR	EUR	EUR
Početno stanje	994,600	578,291	147,694	1,720,585
Korigovano početno stanje na osnovu LTS	(4,778)	(9,070)	(502)	(14,350)
Početno stanje nakon korekcije	989,822	569,221	147,192	1,706,235
Puštanje u tečaj	1,594,590	1,099,060	308,800	3,002,450
Vraćena glavnica	165	-	-	165
Izlazni transfer	15	-	50	65
Preplaćeno	1,091	393	293	1,777
Međuzbir	1,595,861	1,099,453	309,143	3,004,457
Otplate	(1,504,940)	(907,763)	(251,085)	(2,663,788)
Ukupni otpis kredita	(5,856)	(4,680)	(410)	(10,946)
Ulazni transfer	(36)	(98)	(35)	(169)
Zatezne kamate - transfer	(4,360)	(3,004)	(205)	(7,569)
Manjak	(659)	(391)	(145)	(1,195)
Međuzbir	(1,515,851)	(915,936)	(251,880)	(2,683,667)
Stanje glavnice na 31.12.2005	1,069,832	752,738	204,455	2,027,025
Stanje glavnice prema LTS-u	1,071,265	756,105	204,468	2,031,838
Razlika nastala usklađivanjem LTS-a	1,433	3,367	13	4.813

5.2. Obračun Rezervisanja za kreditne gubitke po donatorima tokom 2005 godine

Na dan 31. Decembra 2005 ukupan iznos rezervisanja za kreditne gubitke prikazan u Bilansu stanja bio je EUR 39.131. Računovodstvena politika za obračun rezervisanja za kreditne gubitke objašnjena je u Napomeni 3.6.

U sledećoj tabeli su prikazana kašnjenja kredita na osnovu njihove starosne strukture. Krediti su klasifikovani u kategorije u zavisnosti od kašnjenja u njihovoj otplati (izraženo u danima).

NEVLADINA ORGANIZACIJA - "FOND ZA MIKRO RAZVOJ", BEOGRAD

Opis	Stanje glavnice duga	Rezervisanja za gubitke	
	Iznos	Procenat	Iznos
	EUR	%	EUR
UNHCR	1,071,265	-	6,965
Dospeli	982,490	-	-
1-30 dana kašnjenja	80,952	5	4,048
31-60 dana kašnjenja	5,562	25	1,390
61-90 dana kašnjenja	674	50	337
91-180 dana kašnjenja	1,587	75	1,190
DANIDA	756,105		6,515
Dospeli	702,940	-	-
1-30 dana kašnjenja	43,199	5	2,160
31-60 dana kašnjenja	6,136	25	1,534
61-90 dana kašnjenja	205	50	102
91-180 dana kašnjenja	3,625	75	2,719
ICRC	204,468		1,234
Dospeli	188,303	-	-
1-30 dana kašnjenja	15,214	5	761
31-60 dana kašnjenja	440	25	110
61-90 dana kašnjenja	78	50	39
91-180 dana kašnjenja	433	75	324
UKUPNO	2,031,838		14,714
Dospeli	1,873,733	-	-
1-30 dana kašnjenja	139,365	5	6,969
31-60 dana kašnjenja	12,138	25	3,034
61-90 dana kašnjenja	957	50	478
91-180 dana kašnjenja	5,645	75	4,233

NEVLADINA ORGANIZACIJA - "FOND ZA MIKRO RAZVOJ", BEOGRAD

U sledećoj tabeli je prikazana usaglašenost između rezervisanja za potencijalne gubitke i otpisa:

	UHHCR	DANIDA	ICRC	Ukupno
	EUR	EUR	EUR	EUR
Na početku perioda	22,876	13,301	2,954	39,131
Otpisi kredita tokom godine	(5,856)	(4,680)	(410)	(10,946)
Smanjenje	(10,055)	(2,106)	(1,310)	(13,471)
Na kraju perioda	6,965	6,515	1,234	14,714
Obelodanjeno u Bilansu stanja	17,020	8,621	2,544	28,185
Rezervisanje za potencijalne gubitke	-	-	-	-

Ukupan iznos izvršenih otpisa kredita tokom godine iznosi EUR 10.946. Kreditni portfolio je umanjen i rezerve za potencijalne gubitke su redukovane za vredost otpisa kao što je prikazano u tabeli gore kao i u tabeli u tački 5.1..

Trošak rezervacije za potencijalne gubitke po osnovu kredita na dan 31 decembra 2005. godine iznose EUR 14.714. Kao rezultat usaglašavanja između vrednosti rezervisanja za potencijalne gubitke, na početku perioda posle otpisa, i vrednosti rezervisanja za potencijalne gubitke na kraju perioda, pojavljuje se umanjenje vrednosti od EUR 13,471. Umanjeni iznos nije imao efekta na rezervisanja za potencijalne gubitke niti na prihode i zbog toga je iznos za rezervisanja za potencijalne gubitke prikazan u iznosu od EUR 28,185. Iznos umanjenja nije materijalno značajan za Mišljenje revizora.

6. Oprema

Oprema se sastoji od vozila i opreme u vlasništvu je Fonda. U 2005. godini DANIDA je dala u vidu donacije opremu i vozila Fondu u neto vrednosti od EUR 11,190 što je iskazano kao Donacija za osnovna sredstva u okviru pozicije Donirani kapital.

Donator	Nabavna vrednost	Ispravka vrednosti	Sadašnja vrednost
	EUR	EUR	EUR
Nabavka Fonda	2,225	(162)	2,063
Donacija Danida	11,190	(2,160)	9,030
Ukupno	13,415	(2,322)	11,093

7. Ostala dugoročna imovina – depoziti kod Meridian Banke ad Novi Sad

Iznos ostale dugoročne imovine - depoziti na dan 31 decembra 2005. godine sastoji se od:

	EUR
DANIDA	8,780
DANIDA	34,321
DANIDA stvorena rezerva za sumnjivu imovinu koja se odnosi na Meridian Banku ad Novi Sad	(34,321)
Ukupno	8,780

Način izdavanja kredita klijentima definisan ugovorom koji je sklopljen sa "Meridian bankom" ad Novi Sad je sledeći: banka kredit pušta u tečaj iz sopstvenih fondova (izvora) na osnovu novčanih sredstava Fonda stavljenih u depozit u banci. Ovaj način izdavanja kredita nije korišćen u 2005. godini, samo su primane otplate kredita koji su ranije odobreni.

Navedeni iznos od EUR 8,780 predstavlja vrednost novčanih sredstava Fonda stavljenih u depozit na raspolaganje Fondu kod banke na dan 31. decembra 2005. godine. Banka je potvrdila ovaj iznos.

Iznos od EUR 34,321 Fond je naznačio kao sumnjivu imovinu iz sledećih razloga. Tokom 2005 godine Meridian Banka je izvršila neke transakcije koje su se odnosile na transfer sredstava Fonda što je uticalo na depozit koji Fond ima položen u ovoj banci. Fondov račun kod banke je korišćen za transakcije po kreditima kao i računi Meridian banke. Kao rezultat ovih transakcija iznos depozita Fonda je umanjen za EUR 34,321. Transakcije nisu dokumentovane tako da je Fond zatražio od banke objašnjenje za navedene transakcije. Fond nije bio zadovoljan dobijenim objašnjenjem od banke tako da je Fond stupio sa bankom u pregovore povodom ovog problema, ali je takođe izvršio i rezervisanje za potencijalne gubitke koji mogu proisteći u ukupnom iznosu.

8. Neto kapital

Neto kapital predstavlja ukupni iznos akaumuliranih donacija i neraspoređeni dobitak i sastoji se od:

	EUR
Kapital	
Donirani kapital	-
Donacije za osnovna sredstva (DANIDA)	11,190
Kumulativni kapital za kreditne operacije (UNHCR)	595,776
Kumulativni kapital za kreditne operacije (DANIDA)	651,550
Kumulativni capital za kreditne operacije (ICRC)	181,150
Neraspoređena neto dobit/(gubitak)	
Prethodni period	543,159
Tekući period	62,173
Ukupno	2,044,998

8.1. Donirani kapital

Donacije za osnovna sredstva – navedeni iznos predstavlja neto vrednost opreme i vozila doznačenog od strane donatora DANIDA u 2005. godini

Kumulativne donacije za poslovanje - navedeni iznos predstavlja vrednost kreditnog fonda doznačenog od strane donatora iz ranijih godina. Svaki od tri donatora preneo je vlasništvo nad revolving kreditnim fondom na Fond (definisano ugovorima potpisanim između Fonda i donatora – objašnjeno u tački 1.4.1.). Revolving kreditni fond predstavlja kreditni fond doznačen od strane donatora i neraspoređenu dobit iz ranijih perioda – obelodanjen posebno u okviru pozicije Neraspoređena dobit iz ranijih perioda

8.2. Neraspoređeni neto dobitak

Neraspoređeni neto dobitak prestavlja sredstva akumulirana od strane Fonda dobijena od mikrokreditnih aktivnosti.

Ukupan iznos neraspoređenog neto dobitka iz ranijih godina iznosi EUR 543,159.

Neraspoređeni neto dobitak za tekući period iznosi EUR 62,173 što je takođe prikazano u Bilansu uspeha kao Višak prihoda nad troškovima.

Bilans uspeha

9. Finansijski prihod

Ukupan iznos finansijskih prihoda iskazan u Bilansu uspeha za godinu koja se završava na dan 31. decembra 2005. godine iznosi EUR 489.442 i odnosi se na:

	UNHCR	DANIDA	ICRC	Ukupno
	EUR	EUR	EUR	EUR
Redovna kamata	258,488	156,774	41,154	456,416
Zatezna kamata	11,093	6,981	1,786	19,860
Prihodi od povraćaja kredita	1,026	3,409	-	4,435
Kamata na tekuća sredstva	-	10	2	12
Refundirana sredstva od Socijalnog	-	8,719	-	8,719
Ukupno	270,607	175,893	42,942	489,442

Redovna kamata predstavlja najznačajniji deo finansijskih prihoda, ostvaren iz mikrokreditne aktivnosti korišćenjem sredstava donatora. Redovna kamata se naplaćuje mesečno zajedno sa otplatom rate kredita.

Zatezna kamata – se obračunava po stopi od 0,2% za svaki dan kašnjenja.

Prihodi od povraćaja otpisanih kredita nastaju po osnovu naplate kredita, koji su predhodno bili otpisani.

Refundirana sredstva od Socijalnog – predstavljaju sredstva dobijena od socijalnog na ime trudničkog bolovanja i materinskog dodatka.

Iskazani iznosi u EUR-ima, osim refundiranih sredstava od socijalnog, su dobijeni u LTS i uključeni u Bilans uspeha.

10. Finansijski troškovi

Ukupan iznos finansijskih troškova iskazan u Bilansu uspeha za godinu koja se završava na dan 31. decembra 2005. godine iznosi EUR 3.902 i odnosi se na:

	EUR
Porezi	3,203
Bankarski troškovi	699
Ukupno	3,902

11. Operativni troškovi

Ukupan iznos operativnih troškova iskazan u Bilansu uspeha za godinu koja se završava na dan 31. decembra 2005. godine iznosi EUR 343.061 i odnosi se na:

	EUR
Amortizacija	2,322
Zarade i naknade	242,753
Putni troškovi	13,867
Zakup kancelarija	21,823
Troškovi komunikacija	8,410
Usluge	13,292
Obuke zaposlenih	10,818
Kancelarijski materijal	5,658
Održavanje vozila	7,336
Troškovi komunalnih usluga	3,020
Troškovi revizije	8,236
Promotivne aktivnosti	2,609
Reprezentacija	2,917
Ukupno	343,061

Iznos od EUR 343.061 koji se odnosi na sve operativne troškove proistekle iz aktivnostima kreditiranja je pokriven iz finansijskog prihoda tokom godine.

12. Troškovi vezani za program stručnog osposobljavanja (VT)

Troškovi vezani za VT program iskazani su u Bilansu uspeha za godinu koja se završava na dan 31. decembra 2005. godine iznose EUR 75.604 i odnose se na:

	EUR
Plate zaposlenih (CEO, Finance & Office Manager, Finance Assistant)	2,927
Plate zaposlenih na programu VT (VT Manager and VT Officer)	17,891
Putni troškovi	847
VT kapital	45,140
Sredstva za treninge na bazi kompetencije modula (Curriculum Trainings Capital)	4,247
Operativni troškovi (kancelarija – komunalije/materijal/zakupnina, komunikacijski troškovi)	4,462
Bankarski troškovi	90
Ukupno	75,604

Iznos od EUR 75.064 odnosi se na sve troškove vezane za VT program I u potpunosti je bio pokriven doniranim sredstvima UNHCR-a.

13. Donirana sredstva UNHCR-a za VT Program

UNHCR je u 2005. godini donirao sredstva Fondu u iznosu od EUR 75.649 za potrebe VT programa I za pokriće operativnih troškova. U Bilansu uspeha donirana sredstva su prikazana u iznosu od EUR 75.604 što predstavlja iznos troškova, dok je iznos od EUR 45 prikazan kao odloženi prihod u Bilansu stanja.

14. Naknade za gorivo u bonovima

U 2005. godini Fond je od UNHCR-a dobio bonove za gorivo. Fond je procenio dodatni trošak koji bi nastao u slučaju da bonovi za benzin nisu dobijeni u iznosu od EUR 11.067 i iskazao ih u Bilansu uspeha.

15. Troškovi poreza i provizije vezani za Meridian Banku

Fond je u procesu gašenja svojih kreditnih aktivnosti koji se obavljaju preko Meridian banke što je direktno uzrokovalo nastajanje troškova u 2005. godini a koji se odnose na transakcije iz ranijeg perioda. Transakcije i odgovarajući novčani tokovi nisu evidentirani na isti način kod banke i kod Fonda, i zbog toga je Fond izvršio korekciju svojih evidencija na teret troškova u iznosu od EUR 45,985.